

τους καὶ νὰ μοιρολογοῦνται» καὶ Βέλθανδρ. καὶ Χρυσάντζ. στ. 1152 (ἐκδ. ΔΜαυροφρ. σ. 250) «σύρριζον τὴν καρδίαν τῆς ἀνέσπασεν ἡ λύπη». Συνών. βγάνω, ξεκολώνω, μαδῶ, ξερρίζωνω.

Β) Ἀμτβ. 1) Ὑπὸ πόνου συσπῶμαι, ἀλγῶ σφόδρα Ἄνδρ. (Κόρθ.): *Τὰ ποδάριά μ' ἀνεσπούσανε.* 2) Ἀνορθοῦμαι, φρίττω, ἐπὶ κόμης Ἄνδρ. (Κόρθ.): *Ἀνεσπάζουνε τὰ μαλλιά του.* Συνών. ἀνακασιάζω 1 β, ἀνακατσουλιώνω. Πβ. ἀνακατσαρώνω 2, *ἀνακατσουριάζω 2, *ἀνασκαντζιάζομαι, ἀνατριχιάζω.

ἀνάστα ἢ, Κύθηρ. ἴναστα Σύμ. ἀνάστια Πελοπν. (Μάν.) ἄστα Τῆλ. ἀνέστιαν τό, Λυκ. (Λιβύσσ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀνασιένω. Ὁ τύπ. ἄστα ἐκ τοῦ τὴν ἀνάστην καὶ ἐξ ἐσφαλμένου χωρισμοῦ τῆ νανάστην, ἐν ᾧ ἀπεβλήθη κατ' ἀνομ. ἡ συλλαβὴ να, ἔπειτα ἐκ τοῦ τὴ νάστην προήλθε τὴν ἄστην.

1) Τὸ τοῦ σώματος ὕψος Σύμ. Τῆλ.: Ἄσμ. Ἀγγελος εἶσαι ἔς τὸ κορμὶ καὶ Ἀπόστολος ἔς τὴν ἄστα Τῆλ. Συνών. ἀνάστημα, μπόι. 2) Ἀνατροφή Κύθηρ. Πελοπν. (Μάν.) Συνών. ἀναθροφή 1, ἀνάστημα 1, ἀνασιτεμός 1. β) Τὸ ὑπὸ τινος ἐκτρεφόμενον, τὸ ἀνατρεφόμενον Λυκ. (Λιβύσσ.): Ἄσμ.

Ναν-νὶ τ' ἀνέστην τοῦ σταυροῦ, τὴν βέγγαν τοῦ κλημάτου (βαυκάλ.) Συνών. ἀνάθρεμμα 1, ἀναθροφή 1 β.

3) Ἐπὶ βοσκημάτων, γένος, εἶδος καλὸν πρὸς ἀναπαγωγὴν Κύθηρ.: *Τὸ πρόβατο αὐτὸ εἶναι καλὴ ἀνάστα.* Συνών. γεργά, ράτσα, σόι.

ἀνασταλάζω Ἡπ. Κεφαλλ. Λευκ. — ΚΚρυστάλλ. Ἔργα 2,54 ἀνασταλάζω Ἡπ. (Ζαγόρ.) Θεσσ. (Ζαγορ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀνά καὶ τοῦ ρ. σταλάζω. Πβ. καὶ μεταγν. ἀνασταλῶ.

1) Ἀφίνω νὰ καταπίπτουν σταγόνες, στάζω Στερελλ. (Αἰτωλ.): Ἄσμ.

Στάζουν τὰ κιραμίδια σου, στάζουν καὶ ἀνασταλάζουν.

11) Παύω, καταπαύω, ἐπὶ βροχῆς (τὸ ὑποκείμενον παραλείπεται) Ἡπ. (Ζαγόρ. κ. ἀ.) Θεσσ. (Ζαγορ.) Κεφαλλ. Λευκ. — ΚΚρυστάλλ. ἐνθ' ἀν.: *Δὲ θέλει ν' ἀνασταλάξῃ Ἡπ. Δὲν ἀναστάλαξε ἀκόμα Λευκ. Πιρίμινι ν' ἀνασταλάξ' λίγουν καὶ φεύγ'ς Ζαγορ. Δὲν ἀναστάλαξ' ἀπόμιν οὐλότιλα Αἰτωλ. || Ποίημ.*

Κὺρ Τάκη, μὴν τὸ μελετᾷς, πῆρε καὶ ἀνασταλάζει καὶ τὸ δρολάπι ἀνάραιωσε, μὲ τὴν αὐγὴ θ' ἀνοίξῃ ΚΚρυστάλλ. ἐνθ' ἀν. Συνών. ἀναδίνω Β1 ε.

Ἀνάστασι ἢ, κοιν. καὶ Πόντ. Ἀνάστασ' βόρ. ιδιῶμ. Ἀνάσταδ' πολλαχ. βορ. ιδιῶμ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀνάστασις.

Α) Κυριολ. 1) Ἡ ἐκ νεκρῶν ἔγερσις τοῦ Χριστοῦ κοιν.: *Γεορτάζουμε τὴν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ.* β) Ἡ πανηγυρικὴ ἐορτὴ τῆς Ἀναστάσεως κοιν.: *Αὔριο εἶναι τῆς Ἀναστάσεως. Πρώτῃ Ἀνάστασι (ἡ μεσονύκτιος ἀναστάσιμος λειτουργία τοῦ Μ. Σαββάτου). Δεύτερῃ Ἀνάστασι (ὁ ἔσπερινός τῆς Ἀναστάσεως τελούμενος κατὰ τόπους περὶ τὴν μεσημβρίαν ἢ τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα. Συνών. ἀγάπη). || Φρ. Καλὴ Ἀνάστασι! (εὐχή). Ἀνάστασι μὲ τὸ καλὸ! (εὐχή) κοιν. Μὰ τὴν ἀγία Ἀνάστασι! (ὄρκος) Πελοπν. (Κορινθ. Τρίκκ.) Μὰ κακὴ σου Ἀνάστασι καὶ Λαμπρὴ! (ἀρά) Πελοπν. (Μάν.) Τρεῖς τὰ Γέννα, τρεῖς τὰ Φῶτα κ' ἔξι τὴν Ἀνάστασι (ἐπὶ τοσαύτας δηλαδὴ ἡμέρας πρέπει νὰ ἀργῇ τις κατὰ τὰς ὥς ἄνω μεγάλας ἐορτάς) Αἰγιν. Πελοπν. (Κορινθ.) Συνών. ἀγία*

- Ἀνάστασι 1, Λαμπρὴ. 2) Ἐκάστη Κυριακὴ (διότι ἡ ἀκολουθία αὐτῆς εἶναι ἀναστάσιμος) Κέρκ. (Ἀργυράδ.) Πελοπν. (Πάτρ.): *Αὔριο ξημερώνει ἡ ἀγία Ἀνάστασι Πάτρ. Συνών. ἀγία - Ἀνάστασι 2.* 3) Λάβαρον εἰκονίζον τὴν ἔγερσιν τοῦ Χριστοῦ, τὸ ὁποῖον κατὰ τὰς τελετὰς τοῦ Πάσχα προηγείται τῆς ἀναστάσεως ἐκκλησιαστικῆς πομπῆς, καὶ πᾶσα εἰκὼν τῆς ἀναστάσεως Θῆρ. Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπν. (Γλανιτζ. Γορτυν.): *Ἐισακωθήκανε ποῖος θὰ βασιῇ τὴν Ἀνάστασι Κρήτ.*

4) Ἡ ἀναστάσιμος πομπή, καθ' ἣν προπορευομένου τοῦ λαβάρου τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ἐξέρχονται ἀπὸ τὸν ναὸν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ἐκκλησιαζόμενοι καὶ κάμουν τὴν τελετὴν πρὸ τοῦ ναοῦ εἰς τὸ ὑπαιθρον Πόντ. (Τραπ.): *Ἐξῆβεν ἡ Ἀνάστασι.*

Β) Μεταφ. 1) Ἡμέρα ὠραιότη (ἡ σημ. ἐκ τούτου ὅτι ἡ Κυριακὴ τοῦ Πάσχα συνήθως συμπίπτει μὲ ὠραίας ἑαρινὰς ἡμέρας) Κεφαλλ. 2) Ταραχή, ἀναστάσεις (ἡ σημ. ἐκ τῆς ταραχῆς καὶ ἀταξίας τῆς ἐπικρατούσης εἰς τὰς πανδήμους πασχαλινὰς τελετὰς) Κρήτ.: *Νὰ σηκωθῶ θέλω καὶ θὰ σοῦ κάμω μιὰν ἀνάστασι ποῦ θὰ τὴ θυμᾶσαι ὥστε νὰ ζῆς καὶ νὰ 'σαι!*

ἀναστασιματάριο τό, λόγ. κοιν.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀναστάσιμα, δι' ὃ ἰδ. ἀναστάσιμος, καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ατάριο. Ἰδ. ἈνθΠαπαδόπ. ἐν Ἀθηνᾶ 40 (1928) 85.

Βιβλίον περιέχον τὴν ἀναστάσιμον ἀκολουθίαν τῶν Κυριακῶν μετὰ παρασημαντικῆς.

ἀναστάσιμος ἐπίθ. Λεξ. Δημητρ. ἀναστάσιμα τά, σύννηθ.

Τὸ μεσν. ἐπίθ. ἀναστάσιμος.

1) Ὁ ἐξαιρέτως καλλωπισμένος Λεξ. Δημητρ.: Ἀναστάσιμος μᾶς παρουσιάστηκε σήμερα. 2) Οὐδ. πληθ., τροπάρια τῆς Ἀναστάσεως: *Ψάλλει τ' ἀναστάσιμα σύννηθ. || Φρ. Προηγούνται τ' ἀναστάσιμα (προτιμητέοι οἱ περισσότερον κῦρος ἔχοντες διὰ τὴν ἡλικίαν, τὸ φύλον καὶ τὴν κοινωνικὴν αὐτῶν θέσιν. Ἡ φρ. ἐξ ἐπιδράσεως τοῦ τυπικοῦ τῆς ἐκκλησίας, ἐν ᾗ τὰ ἀναστάσιμα τροπάρια, ἥτοι τὰ τῆς Κυριακῆς, προηγούνται τῶν τροπαρίων τοῦ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐορταζομένου ἀγίου) σύννηθ.*

ἀναστάτης ὁ, Χίος — Λεξ. Πόππλετ. Περίδ. Μπριγκ. ἀναστάτης Πελοπν. (Αἰγ.) Χίος — Λεξ. Λάουνδ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀνασιένω. Τὸ ἀνεστάτης καὶ παρὰ Σομ.

1) Γεωργὸς καλλιεργῶν ξένον ἀγρὸν μὲ μισθὸν ὠρισμένον καὶ φυτεύων ἐν αὐτῷ δένδρα ἐνθ' ἀν.: *Αὐτὸς εἶναι καλὸς ἀναστάτης Χίος || Φρ. Τρία ὁ ἀνεστάτης, δγὼ τὸ μοναστήρι (ἐπὶ τοῦ μεριδίου τοῦ ἀνήκοντος δικαιοματικῶς εἰς τοὺς καλλιεργοῦντας μοναστηριακὰ κτήματα καὶ ἐμφυτεύοντας ἐν αὐτοῖς παντοῖα καρποφόρα δένδρα) αὐτόθ.*

2) Ὁ ἔχων τὴν ἐποπτεῖαν τινός, ἐπιστάτης Πελοπν. (Αἰγ.)

ἀναστατικὸ τό, Ἰκαρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀναστάτης. Ἡ λ. καὶ ἐν ἐγγράφῳ Χίου τοῦ 1713.

Ἀγρὸς ξένος, τὸν ὁποῖον καλλιεργεῖ τις μὲ τὴν συμφωνίαν νὰ λάβῃ ὠρισμένην ποσότητα ἐκ τῶν προϊόντων.

ἀναστάτορας ὁ, Ἀμοργ. Κρήτ. Νάξ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀναστάτης καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άτορας.

Δραστήριος καὶ ἐπιμελὴς κτηματίας προάγων ἀγρὸν ἢ κῆπον διὰ τῆς ἐντατικῆς καλλιεργείας καὶ ἐμφυτεύσεως δένδρων.

